Ч. 280 Середа 15 (27) грудня 1893. Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатаній вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к

Політичне убійство въ Празѣ.

Велику сензацію выкликала въ суботу вечеромъ въ цѣлôй Празѣ вѣсть, котра летомъ блыскавки розôйшла ся по мѣстѣ, що убито звѣстного зъ дебаты надъ розпорядженями выимковыми якогось Рудольфа Мрву, прôзваного „Ріґолеттомъ зъ Тосканы“, котрый нѣбы то мавъ бути аґентомъ провокаційнымъ и яко такій належавъ до ческого тайного товариства „Омлядіна“. Той Рудольфъ Мрва бувъ челядникомъ рукавичничимъ и мавъ 20 лѣтъ. Бувъ то паробчакъ слабовитый, горбатый, блѣдый зъ лиця и досыть тупоумный. Вôнъ бувъ сиротою и вôдъ четвертого року житя ховавъ ся у своеи тѣтки, вдовицѣ Анны Керавшъ, зъ котрою разомъ займавъ ся выробомъ рукавичокъ. Мрва, кажуть мавъ коханку, а та мала брата, загорѣлого Чеха, котрого Мрва втягнувъ до товариства „Омлядіна“. Коли опôсля Мрву и брата его коханки арештовано, дѣвчина мстячи ся на Мрвѣ за брата, выдобула десь записки Мрвы и передала ихъ пос. Герольдови, котрый вôдтакъ скориставъ зъ нихъ и доказувавъ, що Мрва бувъ аґентомъ провокаційнымъ. Праска полиція заперечуе рѣшучо тому мовь бы то она принимала якй небудь услуги Мрвы, а такъ само заперечивъ тому рѣшучо и міністеръ Бакегемъ по бесѣдѣ Герольда. Мимо того упало пôдозрѣне на Мрву, що то вôнъ бувъ тымъ, котрый зраджувавъ своихъ товаришѣвъ зъ „Омлядіны“ и его убито.

Въ суботу вечеромъ о пôвъ до 9 год. явила ся тета Мрвы въ поліціи и подала до вѣдомости, що еѣ братаничь лежить мертвый на земли и що его очевидно убито. Разомъ зъ Керавшовою явивъ ся въ поліціи такожь и челядникъ слюсарскій Дворжакъ, давный приятель Мрвы. На мѣсце убійства поспѣшила заразъ комісія судова и застала тутъ Мрву въ першôй комнатѣ помешканя Керавшовои на земли неживого а зъ пробитои лѣвои груди его плыла кровь. Слѣдство показало, що Мрва мавъ на три центіметры глубоку рану вôдъ пробитя въ грудь якъ разъ проти серця окрôмъ того слѣды на шиѣ, якъ колибъ его хтось душивъ. Що тутъ самоубійство було зовсѣмъ выключене, вказували на то всѣлякй обставины. Передъ домомъ, де стало ся убійство, зôбрала ся була заразъ велика товпа цѣкавыхъ.

Тета Мрвы, Анна Керавшъ зôзнала до протоколу, що еѣ братаничь гравъ ще пополудни въ карты зъ своимъ приятелемъ, челядникомъ слюсарскимъ Долежалемъ и якимсь малеремъ, котрому на имя Отто, а котрого прôзвища она не знае. Межи 3 а 4 год. була Керавшова въ помешканю и видѣла то, а вôдтакъ пôшла до свого краму напротивъ помешканя. Коли опôсля вернула около 6 год., застала помешкане замкнене, але застала передъ помешканемъ Дворжака, котрый выдававъ ся ѣи чогось змѣшаный. Обое они добували ся до дверей, але не могли отворити. Въ помешканю було тихо и они не могли дôстати ся до середины. Дворжакъ сказавъ, що може сусѣдка буде знати, де подѣвъ ся Мрва. Вôнъ пôшовъ до сусѣдки а Керавшова вернула назадъ до краму. За три чверти годины прийшовъ Дворжакъ знову до Керавшовои до склепу и казавъ ѣи, щобы она ишла до помешканя и ковтала, але она не пôшла. Дворжакъ вышовъ а за хвилю вернувъ ся знову и каже, що Рудольфъ Мрва лежить на земли очевидно неживый. Керавшова побѣгла заразъ до дому и дѣйстно застала тутъ Мрву неживого; вôнъ мавъ ще въ руцѣ паперцѣ, котрыми прикрашавъ собѣ на Рôздво яличку. Хтось напавъ его очевидно пôдчасъ сеи роботы и убивъ. Керавшова перепуджена побѣгла тогды зъ Дворжакомъ на поліцію и дала знати.

Скоро лишь поліція зъявила ся на мѣсци, розпочала заразъ пошукуване за злочинцемъ и розôслала збройныхъ поліціянтôвъ по цѣлôмъ мѣстѣ а Дворжака арештовано. Ще въ ночи зъ суботы на недѣлю арештовано двохъ другихъ близькихъ знакомыхъ убитого, а именно Долежаля и якогось Драґана. Комісія судоволѣкарска орекла, що убійникъ напавъ Мрву, коли той стоявъ, вхопивъ его насамперѣдъ за горло а вôдтакъ пробивъ. Убійникъ обтиравъ очевидно нôжь зъ крови, бо знайдено зомнятый закровавленый папѣръ. При ревізіи у Долежаля знайдено рысунокъ бомбы. Дальше слѣдство, кажуть, выказало, що Долежаль казавъ собѣ выострити въ суботу передъ полуднемъ великій ножь, подôбный до штилету.

Мерва стававъ вже два разы передъ судомъ за участь въ тайныхъ товариствахъ; першій разъ ще передъ чотирома роками. Тогды роблено ему закиды, що вôнъ належить до тайного товариства „Пôдземна Прага“, котре сходить ся въ пивницяхъ, переховуе зброю и допускае ся крадежей особливо у шляхты. Его тогды увôльнено. Другій разъ ставлено его передъ судъ за розрухи робôтничй въ Страшицяхъ, але такожь увôльнено. Вôдъ часу коли посолъ Ґреґръ навѣвъ публично его имя въ Палатѣ послôвъ, живъ Мрва въ обавѣ и мавъ передъ своею тѣткою говорити, що вôнъ боить ся, щобы его не убили. Приятель Мрвы, якійсь Фридрихъ Квідера, роз-

---

61

Дещо зъ исторіѣ

55-ого полку пѣхоты.

(Конець).

На весну 1866 почало ся войско зброѣти на войну зъ Прусами. Зъ початку мая поставлено 55-ый полкъ, що складавъ ся тодѣ зъ пяти баталіонôвъ, на стопу военну. Новобранцѣ и резервісты йшли на зазывъ свого найвысшого начальника военного и явили ся, декотрй пôдъ проводомъ вôйтôвъ громадскихъ, радо въ доповняючôй стаціи въ Бережанахъ. Тамъ ихъ одягли и узброѣли та вôдôслали до своихъ вôддѣлôвъ. Дня 8 мая выйшовъ 4 баталіонъ зъ Бережанъ пѣшки до Ніредьгаза и мавъ дуже тяжку дорогу. Зъ Ніредьгаза приѣхавъ уже зелѣзницею до Пешту дня 22 мая. Того самого дня вôдъѣхали три першй баталіоны зелѣзницею до Вайскірхенъ, де они стояли таборомъ до 16 червня. По короткôмъ побутѣ въ Пештѣ одержавъ и четвертый баталіонъ призначене до пôвнôчнои арміѣ, а именно до третього корпусу. Дня 16 червня злучивъ ся вôнъ зъ тымъ корпусомъ въ Росіцъ на Моравѣ.

Дня 17 червня оголосивъ Монархъ своимъ народамъ, що война конче мусить бути — и такъ уже 27 червня стоявъ 55 полкъ насупротивъ ворога. По десятидневнôмъ маршу, пôдчасъ котрого не було нѣ одного дня спочинку, прийшовъ шестый корпусъ, при котрôмъ 55 полкъ бувъ придѣленый до бриґады Розенцвайґа, дня 25 червня до Богуславицъ въ Чехіи, де дôставъ приказъ выступити на другій день (27) противъ Скалиць. Коло 10 годины передъ полуднемъ по тяжкôмъ маршу, въ бôльшôй части збôжемъ, прийшовъ нашъ полкъ до Проводова. Звôдси пôслали его для скрѣпленя бриґады Йонака, що вже була въ бою, въ лѣсокъ на повнôчь вôдъ горы Вячеслава. Разомъ въ полкомъ Дайчмайстрôвъ напавъ вôнъ на той лѣсъ и выкинувъ звôдтамъ неприятеля, черезъ що здобувъ всю рôвнину на полудне вôдъ Высокова и державъ еѣ до полудня.

Тымчасомъ лѣве крыло мусѣло пофнути ся, а першій и третій баталіонъ 55 ого полку зайшли въ лѣсокъ, що лежить противъ горы Вячеслава, и зъ полудневого кôнця его выпалили на неприятеля. Прусы стояли дуже добре схованй и стали на нашихъ скоро стрѣляти. Нашй мали карабіны, котрй ладували ся зъ переду, и не могли зъ ними нѣчого Прусамъ вдѣяти, отже рѣшили пôти сейчасъ приступомъ на ихъ становище Спокôйно и въ порядку, зъ хоробростію такою, якои тôлько жадати можна вôдъ войска, ишли штурмуючй колонны на передъ; а кулѣ летѣли градомъ на нихъ и сто раненыхъ та убитыхъ звалили заразъ на землю.

Н. передѣ свого полку на кони ѣхавъ полковникъ ґрафъ Ольдофреді, дававъ прикладъ всѣмъ, не зважаючи на смерть, та все зазывавъ своихъ наперѣдъ. Коли пôдъ нимъ застрѣлили коня, вôнъ вѣвъ пѣшки свôй полкъ дальше, поки вкôнци кôлька разôвъ раненый упавъ и самъ на землю. Були компаніѣ, въ котрыхъ всѣ офіциры тодѣ згинули, и ихъ мусѣли вести пôдофіцеры. Та на нѣчо не здало ся все пожертвоване и офіцирôвъ и воякôвъ, бо скорострѣльнй карабіны прускй выкидали такъ богато куль, що такого стрѣляня нѣхто до того часу не видѣвъ; полкъ мусѣвъ цофнути ся и справдѣ зачавъ вертати. Другій баталіонъ, котрый оставъ ся для обороны артилеріѣ, закрывавъ теперь вôдворотъ. Вôнъ ишовъ ажь до Скалиць, де полкъ станувъ на спочинокъ.

Страты въ борбѣ коло Высокова були дуже великй: згинуло 6 офіцирôвъ и 101 воякôвъ, а 18 офіцирôвъ и 251 воякôвъ було раненыхъ. Полкъ показавъ и въ тôй нещаснôй битвѣ, що не дармо мавъ славу хороброго, хочь при тодѣшнôмъ способѣ воѣваня въ купѣ, такъ що жаденъ воякъ не мôгъ покинути своего становища въ колоннѣ, не мали вояки нагоды показати поодинокими вчинками свою вправу.

Полковникъ ґрафъ Ольдофреді дôставъ за свою хоробрôсть военный хрестъ заслуги. Фельдфебель Яновскій, фіреръ Кривокульскій и инфантеристъ Пришлякъ, котрй не зважали на свое житє и заносили раненыхъ офіцирôвъ на безпечне мѣсце, одержали срѣбнй медалѣ 2. клясы за хоробрôсть. Почестнй вôдзнаки за дуже вôдважне и рѣшуче поведене одержали

повѣдає, що Рудольфъ Мрва розказувавъ єму передъ кôлькома днями, що єго приятель Долежаль має красный штилетъ и що єму єго показувавъ.

Убійство се буде мабуть мати такй наслѣдки, що станъ выимковый въ Празѣ не буде такъ скоро знесеный, якъ то первѣстно проєктовано и якъ того всѣ сподѣвали ся.

Зъ рускихъ товариствъ.

(Гостина львôвского товариства ремѣсничого „Зорѣ“ въ Стрыю).

На запросины „Мѣщаньскои Бесѣды“ вырушивъ аматорскій кружокъ товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ въ недѣлю 17 грудня о 7 рано въ числѣ 16 осôбъ зô Львова до Стрыя, щобы тамъ урядити аматорске представленє. Членъ товариства „Зоря“ описує такъ сю прогульку: Въ веселôмъ товариствѣ молодыхъ „Зорянъ“ проминувъ часъ ѣзды скоро и мы не спостерегли ся, якъ поѣздъ ставъ на двôрци стрыйскôмъ, а мы тôлько що розпочали спѣвати пѣсню „Миръ вамъ братя“. Высѣвши зъ вагону застали мы вôдпоручниковъ „Мѣщаньскои Бесѣды“ пôдъ проводомъ дра Олесницкого. По сердечнôмъ привитаню, удались мы до призначеныхъ для насъ кватиръ а зъ вôдтамъ до церкви на богослуженє; по богослуженю на обѣдъ, а опôсля на пробу до салѣ въ Краковскôмъ готелю.

О годинѣ 7¼ розпочало ся представленє при такôмъ натовпѣ народа, интеліґенціѣ и мѣщаньства, майже выключно руского, що аранжеры сего представленя змушенй були дальше выдаванє білетôвъ и впусканє до салѣ здержати, щобы нарôдъ не подушивъ ся. Якъ мы „Чорного Матвѣя“ представили, не знаємо, о тôмъ можуть хиба нашй Стрыяне де-що сказати, мы скажемо хиба тоє, що мимо такъ довготреваючого представленя, Стрыяне були для насъ дуже кречнй, бо вôдъ 7½ до 11 въ ночи, саля все однаково була наповнена. По представленю ждала насъ мила несподѣванка, а се бувъ комерсъ въ „Рускôй Бесѣдѣ“ якій урядили члены „Мѣщаньскои Бесѣды“. Вступивши зъ головою „Зорѣ“ п. Нагôрнымъ на чолѣ до першои салѣ „Рускои Бесѣды“, яко льокалю „Мѣщаньскои Бесѣды“, повитали насъ зôбранй тамъ члены того товариства грôмкимъ „Многая лѣта“. Аматоры помученй засѣли до спôльнои вечерѣ, та незабаромъ почала ся бесѣда та спѣвы. Голова „Мѣщаньскои Бесѣды“ дръ Озаркевичь повитавъ щирыми словами „Зорянъ“ и вчѣсъ тоастъ на розвôй „Зорѣ“, щобы свѣтила надъ всѣми нашими мѣстами та будила мѣщаньство наше до нового житя. Именемъ „Зорѣ“ вôдповѣвъ п. Нагôрный, а въ бесѣдѣ своѣй высказавъ надѣю, що нарôдъ загостять Стрыяне до Львова та закôнчивъ тоастомъ на розвôй „Мѣщаньскои Бесѣды“, бо розвôй єѣ буде заохотою до орґанізацій такихъ товариствъ по иншихъ нашихъ мѣстахъ. Бесѣдникъ пôднѣсъ зъ натискомъ ту обставину, що зъ всѣхъ нашихъ мѣстъ провінціональныхъ першій Стрый зрозумѣвъ вагу орґанізаціи товариствъ ремѣсничо-мѣщаньскихъ, яко посестрѣ „Зорѣ“ львôвскои и перевѣвъ єѣ въ житє. О. Бобикевичь, секретарь „Мѣщаньскои Бесѣды“ и п. Могильницкій въ хорошихъ промовахъ додавали заохоты до дальшои невтомимои працѣ на поли орґанізаціи такихъ товариствъ якъ „Зоря“ та „Мѣщаньска Бесѣда“. При розмовахъ, бесѣдахъ, спѣвахъ и забавахъ проминула нôчь скоренько и мы о 6 ôй рано вырушили просто на дворець, а о 7 мôй були вже въ дорозѣ до Львова.

Якій споминъ лишили мы по собѣ въ Стрыю, сего не знаємо, але то можемо певно сказати, що такъ щирого приняття, яке зладили намъ Стрыяне, мы не надѣяли ся. О всѣмъ погадали, щобы тôлько побутъ нашъ въ Стрыю бувъ намъ приємный. Мы всѣ були гостями такъ домôвъ интеліґенціѣ якъ также ремѣсниковъ та мѣщанъ, а приняте було такъ щире, якъ бы мы належали до ихъ родинъ.... Пп. Озаркевичѣ, Вахняничи, Бобикевичѣ, Бойкевичѣ, Красиньскй, Скислевичѣ и иншй гостили ремѣсниковъ львôвскихъ у себе такъ, що здає ся не угостили бы лучше навѣть вѣденьскихъ пословъ, — хочь се бôльшй рыбы вôдъ насъ. Любй Стрыяне! Побутъ нашъ въ Стрыю передъ двома роками якъ и сего року буде для насъ дуже милымъ споминомъ, а коли мы може ожиданю Вашому не вôдповѣли, простѣть намъ и приймѣть добру волю нашу за учинокъ.

Новинки

Львôвъ дня 26 грудня.

— **Презенту** одержали оо.: Володим. Калужняцкій на Бортнє, дек. бôцкого и Йос. Долошицкій на Добрусинъ, дек. жовкôвского.

— **Пôдмоги для холмчаковъ.** Выдѣлъ краєвый асиґнувавъ на внесенє комітету опѣки надъ вдовами и сиротами по священикахъ холмскихъ одноразовй пôдмога въ фонду призначеного соймомъ на згадану цѣль, а именно: о. Юр. Кунцевичевій 70 зр., Домиѣ Витошиньскôй 80 зр., Єленѣ и Алекс. Кунцевичѣвнымъ 75 зр., Теоф. Поцѣєвôй и Юл. Мальчиньскôй по 60 зр, Соф. Заткаликовôй и Ан Себовичевôй по 50 зр., Ан. Шулякевичевôй и Теоф Терликевичевôй по 40 зр., Ем. Вôйнѣвскôй, Анаст Мальчиньскôй и Ант. Шулякевичевôй по 30 зр., Пос. Мальчиньскôй, Катеринѣ и Соф. Мальчиньскôмъ, Ан. Крипякевичевôй и Теод. Липиньскôй по 25 зр. та Ив. Грушкевичевôй 20 зр.

— **Нова фабрика въ Галичинѣ.** На мѣсце фабрики целюльозы, котра истнувала передъ кôлькома лѣтами въ Лôмнôй, турчаньского повѣта, повстане на весну нова такажъ фабрика въ Выгодѣ коло Долины. Фабрика буде власностію спôлки акційнои, до котрои належать капіталисты мѣсцевй и загряничнй. Межь иншими належавъ до спôлки въ удѣломъ 150.000 зр. бл. п. кн. Адамъ Любомирскій въ Мизинця Кошты цѣлого пôдприємства вынесуть 1,500 000 зр. Будовою фабрики буде завѣдувати инжинеръ Покорный. Якъ звѣстно, целюльоза робить ся зъ ялицѣ або сосны при помочи лугу сѣркового. Дерево очищене зъ коры и сукôвъ рѣже ся на дрôбнй кôстки, всыпує ся до призначеныхъ на се величезныхъ котлôвъ и варить ся єго тамъ якихъ 60 годинъ, доки зъ дерева не выдѣлить ся целюльоза. Целюльозу полоче ся вôдтакъ въ особныхъ кадяхъ и перепускає ся єѣ черезъ машину ситову. Головно выроблює ся зъ целюльозы папѣръ, але можна зъ неи робити и дуже богато инишихъ предметôвъ якъ ковнѣры до сорочокъ, гребенѣ и т. ин.

— **Стацію Турка** на шляху Львôвъ Сучава, котра зъ причинъ санітарныхъ була замкнена вôдъ серпня с р., отворено теперь на ново для руху особового и пакункового.

— **Зле свѣдоцтво о селянахъ.** До однои провінціональнои часописи доносять зъ Самбôрщины, що въ Зарайску повыбивали селяне шибы учительцѣ за се, що выслала до окружнои Рады шкôльнои выказъ родичѣвъ, не посылаючихъ своихъ дѣтей до школы. — Друга учителька въ сусѣдствѣ мусѣла вынести ся зъ села, бо не могла перетерпѣти прикростей, якй ѣй робили селяне. Въ хвили єѣ вôдъѣзду впали селяне до мешканя и поломили тамъ всю домашну обставу. Що думати про такй дикй напады селянъ? Намъ не хоче ся вѣрити, абы то була правда, бо що винна бѣдна учителька, котра то робить, що до неи належить и що повинна робити? Не учительки виннй, а тй батьки та матери, котрй волять, абы дѣти росли якъ дички въ лѣсѣ и нѣчого не вмѣли, замѣсть щобы въ школѣ дечого привчили ся. По инишихъ краяхъ селяне шанують учителя такъ само якъ священика, бо они оба призначенй для науки ихъ, а у насъ дошкулюють учителямъ, якъ найтяжшимъ ворогамъ. Великій соромъ такои громадѣ, у котрыхъ таке водить ся. Коли бы тй напастники розумѣли, яку кривду роблять черезъ то дѣтямъ, то певно не нападали бы на школу.

— **Небезпечныхъ злодѣѣвъ** выловила оногды стрыйска поліція. Попавши на слѣдъ переслѣдуваного листомъ гончимъ злодѣя Герша Штайна, котрый утѣкъ бувъ зъ дрогобицкого арешту, злoвила єго разомъ зъ

мѣжь иншими капралѣ Лотока и Бжозевскій, та инфантеристы Семкôвъ и Баранишинъ.

Дня 28. червня прийшло знову до борбы коло Скалиць. И ту мусѣли Австрійцѣ уступити ся ворогови. Полкъ стоявъ пôдчасъ борбы коло Требешова въ резервѣ и при вôдворотѣ войска для обороны занявъ долину Упа (Aupa). Неприятельска артилерія стрѣляла на сей полкъ, але не пошкодила єму нѣ троха, бо вôддаленє було за велике и кулѣ не могли засягнути полку.

Дня 3. липня 1866 року вôдбула ся рѣшуча битва коло Кеніґрецу. Шестый корпусъ належавъ того дня до резервы арміѣ и зъ початку битвы стоявъ у низинѣ на полудневый всхôдъ вôдъ Лянґенгофу, а полкъ 55-ый на крайнôмъ правôмъ крилѣ, кôлькасотъ крокôвъ вôдъ полудневои стороны мѣсцевости Росберічь. Ажь о третôй годинѣ по полудни взяли сей корпусъ у битву, въ пору, коли вже битва выпала на некористь Австрійцѣвъ и коли ишло головно о то, щобы напоромъ спинити армію пруского наслѣдника престола, котра пхала ся впередъ и загрожувала поворотъ нашихъ. О пôвъ до 4 год. по полудни достававъ 55-ый полкъ приказъ заняти село Росберічь, зъ котрого дуже сильно стрѣляли на корпусъ. Зъ дикимъ одушевленємъ кинули ся баталіоны, уставленй въ масу, на противника, що стоявъ схованый за плотами и домами. Хочь вôнъ завзято боронивъ ся, таки мусѣвъ передъ страшнымъ напоромъ нашихъ уступити ся.

Кольбами и баґнетами зъ одного горѣючого дому до другого выпихали єго, такъ, що за десять хвиль зовсѣмъ выгнали єго зъ села, при чôмъ 55-ый полкъ взявъ богато неприятелѣвъ въ полонъ. Бриґадиръ ґенералъ-майоръ Розенцвайґъ ставувъ теперь самъ на передѣ полку и провадивъ єго дальше на горбы Хлюму, котрй густо обсѣвъ неприятель. Страшный градъ куль зъ арматъ и карабинôвъ посыпавъ ся на штурмуючій полкъ, котрый все пхавъ ся напередъ, поки не занявъ горѣшнои части Хлюму. При тôмъ приступѣ здобувъ три арматы.

Тымчасомъ надôйшли свѣжй силы противникови на помôчь, якъ ударили разомъ на бриґаду Розенцвайґа, якъ стали стрѣляти зъ арматъ, бриґада мусѣла уступити ся, при чôмъ тй три здобутй арматы страчено. Славне занятє Росберічу и нападъ на Хлюмъ оплативъ 55-ый полкъ страшными стратами: Згинуло 7 официрôвъ и 119 воякôвъ, а раненыхъ було 16 официрôвъ и 288 воякôвъ. Крôмъ того пôдчасъ вôдвороту попало богато нашихъ въ неволю у неприятеля.

Проводиръ полку, пôдполковникъ Тодоровичь одержавъ за ту вправу, зъ якою вѣвъ полкъ до нападу, ордеръ зелѣзнои короны 3. клясы; капитанъ Хрістіянъ за свою незвычайну хоробрôсть и обережнôсть военный хрестъ заслуги; такъ само полковый адъютантъ поручникъ Ціхардтъ, котрый мимо раны, яку мавъ, сповнявъ зъ найбôльшимъ пожертвованємъ свою тяжку службу.

Богато официрôвъ дôстало найвысшу похвалу. Фельдфебля Тенчаловского вôдзначили за хоробрôсть срѣбнымъ медалемъ 2 клясы; такъ само инфантериста Зулима, котрый свого тяжко раненого поручника вынѣсъ зъ побоєвища мимо граду куль а потôмъ назадъ вернувъ до свого вôддѣлу.

Четвертый баталіонъ бравъ такожь славну участь у битвѣ пôдъ Кеніґрецомъ. Третый корпусъ, до котрого вôнъ належавъ, обсадивъ дня 3 липня рано мѣсцевôсть Садову и околицю. Баталіонъ стоявъ у лѣсѣ Голя и бувъ выставленый вôдъ 10 годины рано на ворожй кулѣ арматнй. Потôмъ дôставъ приказъ, вернути ся на выжину Липа и тамъ на ново заняти становище. Двѣ компаніѣ закрывали сей вôдворотъ тымъ, що боронили вывозу на всхôдъ вôдъ Горѣшного Догалича противъ неприятельскои инфантеріѣ, котра на нихъ напирала. Инфантеристъ Ґураль вôдзначивъ ся ту великою хоробростію и завзятостію; все заохочувавъ своихъ товаришѣвъ, абы не дали ся, хочь ворогъ сильнѣйшій. Навѣть офицыры и иного полку замѣтили се поведенє Ґураля и хвалили за те. Ґураль дôставъ срѣбный ордеръ 1 клясы.

Въ дальшôй битвѣ помагавъ четвертый баталіонъ при штурмѣ бриґады на лѣсъ Голя, а потôмъ боронивъ арматъ. О 4 годинѣ по полудни, коли нашй войска стали цофати ся, вернувъ зъ ними и баталіонъ; на него стрѣляли и зъ переду и зъ боку. Годить ся ту записати, що рекруты, зовсѣмъ невывченй,

товарищемъ Иссеромъ Ліпманомъ въ однôмъ домѣ въ Стрыю, де оба переховувались. Оба злодѣѣ оперували въ околици Стрыя. Мѣжь иншими обôкрали Еггінґера въ Братковичахъ, а въ Добрôвлянахъ украли конѣ. Запускали ся також на Угорщину.

Господарство, промыслъ и торговля.

Про збôже въ шпихлѣряхъ.

Доспѣле зерно збôжеве находить ся вправдѣ въ станѣ спочинку, але все таки вôдбуваютъ ся въ нѣмъ хоч дуже поволеньки деякî змѣны, котрî маютъ опôсля вплывъ на его доброту и длятого треба при переховуваню збôжа звертати увагу на тî змѣны. Зô взгляду на переховуване збôжа по шпихлѣряхъ дасть ся ось що сказати:

Скоро зсыпле ся збôже у шпихлѣри, то оно зачинае грѣти ся, подôбно, якъ и тогды, коли лежить въ снопахъ: слѣдно въ нѣмъ теплоту, вогкôсть и певного рода запахъ. Запахъ той вказуе намъ, що зъ водою выходять изъ збôжа ще й иншî творива. Судячи по родѣ запаху можна сказати, що суть то летучî олѣйки, котрî на воздусѣ перемѣняютъ ся въ инкî творива. Крôмъ тыхъ творивъ выходить изъ зерна ще й вуглева кислота, бо лишь тымъ способомъ дасть ся пояснити теплота въ зернѣ, що оно дуже поволеньки згаряе. Мабуть найбôльше згаряе т. зв. мучина або брошь менше товщь и т. зв. творива бѣлковиновî або протеіновî, котрыхъ въ зернѣ збôжевôмъ мало.

Въ практицѣ розходить ся о то, щобы зерно въ шпихлѣряхъ якъ найменше грѣло ся, а вогкôсть зъ него якъ найбôльше парувала. Можна то осягнути тымъ способомъ, що зерно розгортае ся въ шпихлѣри досыть широко и часто пересыпуе ся его вѣячкою, о чôмъ ще пôзнѣйше буде бесѣда.

Коли збôже зсыпле ся до шпихлѣря, то зерно, навѣть коли вже й загрѣе ся, втягае въ себе изъ воздуха кисень, а за то вôддае зъ себе вуглеву кислоту, або иншими словами, оно згаряе поволеньки. То горене настае зъ того, що зерно натягае въ себе зъ досыть великою силою вогкости изъ воздуха. Можна на певно припускати, що коли воздухъ вогкій, то зерно втягае зъ него въ себе воду, а коли воздухъ сухій, то зерно знова выпускае ѣѣ зъ себе. Вуглела кислота выходить изъ зерна тымъ бôльше, чимъ частѣйше вôднавляе ся воздухъ, чимъ вогкійше есть зерно и чимъ бôльша теплота. Овесъ, що лежавъ три роки у продувнôмъ шпихлѣри, стративъ звышь 7 процентъ больше сухого творива, якъ той що черезъ той самъ часъ лежавъ у замкненôмъ засѣку. Мучины стало въ нѣмъ за той часъ о 6 процентъ менше, а бѣлковине въ нѣмъ такожь зменшило ся. Кукурудза стратила за 16 мѣсяцѣвъ на продувнôмъ мѣсци ажь 10 процентъ сухого творива бôльше, якъ на замкненôмъ.

Зъ того выходить, що збôже треба переховувати на зовсѣмъ сухôмъ и холоднôмъ мѣсци та о скôлько можна не допускати до него воздуха. Въ той цѣли копаютъ въ деякихъ краяхъ н. пр. въ Нѣмеччинѣ ямы на збôже въ сухôй земли; въ Италіи и Испаніи выковуютъ въ скалахъ т. зв. „сільосы" т. е. коморы, а у Франціи и на Угорщинѣ будуютъ вежѣ на збôже, котрî подôбно якъ нашî копшницѣ насыпаютъ ся зъ горы, а збôже выпускае ся зъ нихъ въ долинѣ. Всѣ тî и другî способы переховуваня збôжа показали ся недогôднî и таки ще найлѣпшî нашî шпихлѣрѣ, лишь треба знати, якъ обходити ся въ нихъ зô збôжемъ.

Головною рѣчею есть розгортане збôжа и пересыпуване его вѣячкою; пересыпувати лѣпше, якъ лишь розгортати, бо тогды майже кожде зерно стыкае ся зъ воздухомъ, особливо, коли пересыпуючи зерно зъ купы на купу пôдкидае ся нимъ трохи въ гору такъ, щобы оно рѣдко розсыпувало ся у воздусѣ и спадало на землю. Пересыпувати и розгортати збôже можна лишь въ сухî и погôднî дни, а нѣколи тогды, коли на дворѣ дощь або мрака. Въ першôмъ выпадку дôстане ся помѣжь зерно сухій, въ другôмъ выпадку вогкій воздухъ, а вогкій воздухъ бôльше пошкодить, якъ поможе, бо збôже втягае въ себе тымъ бôльше вогкости, чимъ оно сухійше. Пересыпувати треба збôже такъ, щобы зерно якъ найдальшу перебѣгало дорогу у воздусѣ. Зъ разу пересыпуе ся збôже частѣйше, пôзнѣйше що 2 або 3 недѣлѣ, а вôдъ грудня можна пересыпувати що 4 недѣлѣ разъ. Однакожь все треба на то зважити, щобы выбирати до пересыпуваня збôжа сухî и холоднî дни: лѣтомъ лишь зъ рана, щобы лишь сухій воздухъ стыкавъ ся зъ зерномъ. Коли середъ зимы настане отепель, то збôжа не треба анѣ розгортати анѣ пересыпувати, щобы пара не осѣдала на студенôмъ зернѣ. Тогды треба такожь позамыкати въ шпихлѣри продувы, а отвирати ихъ ажь коли воздухъ есть сухій. Такожь треба вôдъ часу до часу пересмотрювати купы збôжа, чи они въ серединѣ не загрѣли ся.

Досыть добрымъ средствомъ до высушуваня збôжа, есть негашене вапно; его вкладае ся въ кошахъ або рѣдкихъ мѣшкахъ у вогке збôже, а купу збôжа вкрывае ся тогды плахтами або мѣшками. Негашене вапно особливо добре на очищуване стухлого збôжа; на 100 кільо н. пр. стухлого жита треба трохи менше якъ 2 кільо негашеного вапна. Проба, въ котрôй на 80 бочокъ (80.000 кільо) стухлого жита ужито пôвтора бочки (1.500 кільо) негашеного вапна, показала, що жито стратило було до трохъ недѣль зовсѣмъ свою стухлôсть, а зерно свѣтило ся знову якъ давнѣйше.

Збôже въ шпихлѣряхъ зсыхае ся и зерно лушить ся, а черезъ то бувае страта. Загально числить ся въ першôмъ роцѣ на 100 гектолітрôвъ зерна 3 гектолітры страты, при старшôмъ збôжу лишь пôвтора гектолітра, а тôй стратѣ можна зарадити лишь частымъ перевѣтрюванемъ и пересыпуванемъ збôжа. Гôрше сувае коли въ шпихлѣри. Найбôльшу шкоду въ шпихлѣряхъ роблять щуры, мыши и двѣ маленькî але дуже шкôдливî комахи: чорный хрущикъ збôжевый и мôль збôжевый. Вôдъ першихъ двохъ шкôдниковъ можна легко оборонити ся, але вôдъ тыхъ двохъ маленькихъ комашокъ, то вже рѣчь досыть трудна. Противъ сихъ двохъ шкôдниковъ лишь одна рада: удержувати въ шпихлѣри якъ найбôльшу чистоту, зважати на то, щобы въ нѣмъ було сухо и щобы бувъ добрый продувъ та щобы зерно часто пересыпувати. Добре есть такожь въ купы зерна класти довгî древовî руры такъ, щобы они зъ нихъ выглядали. Въ зимѣ можна розкладати въ шпихлѣряхъ овечî кожѣ а тогды тî шкôдники вылазять на нихъ и тамъ загнѣздяжуютъ ся; тымъ способомъ можна ихъ выловлювати. Колижь они вже де дуже загнѣздили ся, то нема иншои рады, лишь треба все збôже забрати, а цѣлый шпихлѣръ, стѣны, помôстъ и стелю вымыти горячимъ лугомъ а вôдтакъ позалѣплювати всѣ шпары вапномъ а ще лѣпше асфальтомъ, и вôдтакъ ще довшій часъ не зсыпаты въ тôмъ шпихлѣри збôжа. Передовсѣмъ же повиненъ кождый господарь дивити ся на то, щобы въ его шпихлѣри не загнѣздили ся тî шкôдники, бо лекше ихъ недопустити до шпихлѣря якъ вôдтакъ ихъ выгубити.

пришли на кôлька днѣвъ передъ битвою до того баталіону; по 8 до 10 зъ нихъ припало на кожду компанію. Коли мала битва зачати ся, бриґадиръ казавъ тыхъ рекрутôвъ забрати до резервы; але они самî не хотѣли и просили о дозвôлъ, щобы могли такожь ити до битвы. То имъ позволено и они заховували ся у битвѣ дуже славно. Пôдчасъ вôдвороту хорунжій Нагорнякъ выратувавъ житє одному офіцирови, котрый потопавъ у рѣцѣ Ласѣ.

По битвѣ пôдъ Кеніґрецомъ не бувъ уже полкъ въ жаднôй иншôй битвѣ, а по войнѣ пôшовъ во Семигороду, де розмѣстивъ ся въ Кронштадтѣ, Вашаргелі и Середѣ. Четвертый баталіонъ пôшовъ до Бережанъ.

Мы лише коротенько описали битву пôдъ Кеніґрецомъ, що була тому 28 лѣтъ. Ѥѣ тямить богато людей и певно неоденъ читатель нашои часописи бувъ самъ у нѣй. Не знаемо певно, але здогадуемо ся, що може живутъ ще и тî вôдзначенî ордерами селяне нашî, про котрыхъ мы що-йно згадували. Буде имъ се певно приємно, що о нихъ въ історіяхъ пишутъ.

Коли въ грудни 1873 р. народы Австріѣ обходили 25 лѣтный ювилей щасливого панованя нашого Монарха Франца Йосифа I., Вôнъ обдѣливъ свою армію новымъ ордеромъ въ вдяки за всѣ прислуги военнî. Тодѣ въ 55 ôмъ полку пѣхоты дôстали ордеры 63 офіцирôвъ и до 1000 вояковъ, розумѣе ся и зъ резервы. Роздавано тî медалѣ въ повѣтовыхъ мѣстахъ дуже святочно, такъ що се торжество замѣнило ся на одушевлену заяву льояльности и прихильности до цѣсарскои Родины.

На весну 1874 выйшовъ полкъ зъ Вѣдня, де пробувавъ пять лѣтъ, и осѣвъ у Львовѣ, де остававъ ся ажь до вересня 1882 року. Того мѣсяця перенесено штабъ и першій баталіонъ до Бережанъ, другій до Тернополя, а третій до Босны и Герцоґовины. Въ осени 1883 року пошовъ за тымъ баталіономъ и полковый штабъ, другій и четвертый баталіонъ и всѣ три баталіоны злучили ся разомъ въ Плевле.

Пôдчасъ свого чотиролѣтного побуту въ охрестности Лôмъ, зносивъ полкъ терпеливо всякî недостачѣ и труды въ тôмъ краю, де культуры не було нѣякои. Причинивъ ся тамъ не мало до вынищеня розбишацтва, будувавъ гостинцѣ и дороги, закладавъ огороды, поставивъ церковь — и взагалѣ лишивъ по собѣ дуже гарну памятку.

На мѣсце ґрафа Ґондрекуръ, котрый померъ въ р. 1888, надавъ Монархъ полкови нового властителя, фельдмаршалъ-поручника барона Меркля.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5 26**	11·11	**7·36**	
Пôдволочискъ	6·44	3·20	10·16	**11·11**	–	–
Пôдвол. Пôдвам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**		–
Черновецъ	6·36	–	10·36	3·31	**10·56**	
Стрыя	–		10·26	7·21	3 41	**8·01**
Беляця.	–		9·56	**7·21**	–	–

Приходять зъ

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3 08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	–
Пôдволочискъ	2·48	**10·02**	**6·21**	9 46	—	—
Пôдвол. Пôдвам.	2 34	**9·46**	9·21	5·55	—	
Черновецъ	**10·10**		**7·11**	7 59	12·51	–
Стрыя	–		**1·08**	9·06	**9·52**	2 38
Беляця.	—		8·16	5·26	—	–

Числа товстî, означаютъ пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзницъ державныхъ у Вѣдни (I. Johannengasse 29), якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ (улиця Третого Мая ч. 3 Готель Имперіяль) удѣляе ся устнî або письменнî поясненя въ справахъ дотычачихъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. О скôлько пôдручники вôзвалять, можна также досягнути информаціи вôдносячихъ ся до решты австро угорскихъ и заграничныхъ зелѣзницъ.

Въ информаційнôмъ бюрѣ ц. к. австрійскихъ зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ ул. Третого Мая ч. 3 (Готель Имперіяль) продае ся білеты полосовî и окружнî, пляны ѣзды и тарифъ у формѣ кишеневôй. Информаціѣ въ справахъ тарифовыхъ и перевозовыхъ.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôвнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно-европейского зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдае Адамъ Креховецкій

З печатнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ Й. А. Вебера.